

**§ 13 Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden har utövat
ägarrollen under 2025**
RUN 567-2025

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden har uppdraget av regionfullmäktige att utöva ägarrollen för Region Västerbotten i de bolag som kan betraktas ha sin hemvist inom nämndens ansvarsområde utifrån det i bolagsordningen fastställda kommunala ändamålet. Uppdraget är infört i reglemente för regionala utvecklingsnämnden.

I bilagan redogörelse för regionala utvecklingsnämndens utövande av ägarrollen 2025 beskrivs hur nämnden har utövat ägarrollen genom beslut, bolagsdialoger, ägarsamråd samt andra forum aktiviteter.

Förslag till beslut

Richard Carstedt (S) föreslår bifall i enlighet med arbetsutskottets förslag, lydande: Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2025 fastställs med ändringen att stycket § 216 under 2025-12-10 tas bort. Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionstyrelsen godkänna redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2025. Redogörelsen överlämnas till regionfullmäktige för information.

Beslut

Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2025 fastställs med ändringen att stycket § 216 under 2025-12-10 tas bort.

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionstyrelsen godkänna redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2025.

Redogörelsen överlämnas till regionfullmäktige för information.

Expedieras till

Frida Hald, strateg ägarstyrning regional utveckling

Beslutsunderlag

- §12 RUN AU Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden har utövat ägarrollen under 2025
- Tjänsteskrivelse, Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2025
- Förslag, Redogörelse för regionala utvecklingsnämndens utövande av ägarrollen 2025

Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2025, i enlighet med nämndens reglemente

Inledning

Regionala utvecklingsnämnden har uppdraget av regionfullmäktige att utöva ägarrollen för Region Västerbotten i de bolag som kan betraktas ha sin hemvist inom nämndens ansvarsområde utifrån det i bolagsordningen fastställda kommunala ändamålet. Uppdraget är infört i reglemente för regionala utvecklingsnämnden.

Detta innefattar:

- Organisera och genomföra ägarstyrning med syfte att tillvarata Region Västerbottens ägarintressen i bolagen i enlighet med bolagsordningarna
- Ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i bolagen främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda ägardirektiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för Region Västerbotten
- Vid behov tillse att ägardirektiv uppdateras och ägaravtal upprättas och uppdateras
- Säkerställa genomförandet av systematiskt och dokumenterat ägarsamråd med bolagens styrelser och en ändamålsenlig ägardialog med övriga delägare
- Svara för att tillvarata Region Västerbottens ägarintressen vid bolagsstämmor och andra likartade sammanträden
- Bistå regionstyrelsen i ärendeberedningen av styrelsens såväl övergripande uppsikt som förstärkta uppsiktsplikt över bolag

Regionala utvecklingsnämndens utövande av ägarrollen under 2025

Nämnden har på olika sätt utövat ägarroll i enlighet med vad som anges i reglemente under året.

Bolagens verksamhet och ekonomi följs kontinuerligt upp under året på olika sätt. I samband med nämndens delårsrapport per april 2025, delårsrapport per augusti 2025 samt årsrapport 2025 har redogörelse för väsentliga händelser (ekonomi samt verksamhet) lämnats för de bolag där Region Västerbotten har en ägarandel som överstiger 20 procent.

Inkomna handlingar från bolag som kan betraktas ha sin hemvist inom nämndens ansvarsområde såsom styrelseprotokoll, årsredovisningar, granskningsrapporter, anteckningar från ägarsamråd, uppgift om innehav mm har under året lämnats till regionala utvecklingsnämnden som meddelanden i samband med sammanträden.

Beredning inför, samt stöd vid ägarsamråd är kontinuerliga inslag i regionala utvecklingsförvaltningens stöd till ombud för Region Västerbotten vid ägarsamråd och ägardialoger.

Regionala utvecklingsnämndens bolagsdialoger 2025

Regionala utvecklingsnämnden har vid årets bolagsdialoger bjudit in de bolag där regionen har en ägarandel som överstiger 20 procent och vars verksamhet faller inom nämndens ansvarsområde. Inför årets genomförda bolagsdialoger, har en kompletterande frågemall tagits fram för att på ett bättre sätt fånga behov av strategiska överväganden, framgångar och utmaningar på kort och lång

sikt. Ekonomiska läget i samhället/omvärlden och konsekvenser för bolagens verksamhet till följd av kriget i Europa samt hur bolagen arbetar med hållbarhet och jämställdhet. Utöver detta, har även underlag i form av fastställda verksamhetsplaner, internkontroll och granskningsrapporter inhämtats, se närmare beskrivning nedan.

Dialogen utgår ifrån ägardirektiven och omfattar dialog om uppfyllelse av uppdrag och mål, visioner och utmaningar, väsentliga risker, uppföljning av granskningsrapporter och åtgärder som vidtagits till följd av granskningsrapporter under det gångna året samt frågor av större vikt. Skriftlig dokumentation har begärts in som underlag för dialogen.

Samtliga underlag, samt protokollsutdrag från de genomförda dialogerna har överlämnats till regionstyrelsen som en del av regionala utvecklingsnämndens löpande uppsikt. Bolagsdialogerna har genomförts vid nämndens sammanträden i september, oktober och december månad.

Övriga former av ägarstyrning och dialog

VD nätverk

Under hösten startades ett nätverk för VD för de bolag där Region Västerbottens ägarandel är 20% eller mer. VD-träffarna planeras att genomföras två gånger per år och kommer att genomföras hos de olika bolagen. Varje träff kommer även att ha ett specifikt tema, den första träffen hade temat säkerhet och krisberedskap.

Beredningsgrupp ägarstyrning

Både regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden har i reglemente uppdraget av regionfullmäktige att utöva ägarrollen för de bolag som faller inom regionstyrelsens respektive regionala utvecklingsnämndens ansvarsområden.

För att samverka och samordna gemensamma ärenden och fortsatt utveckla regionens ägarstyrning, finns det en beredning för bolags- och ägarstyrningsfrågor som samlat representanter från regionstyrelsens och regionala utvecklingsnämndens förvaltningar.

Återkopplingsrapport

Inför framtagande av förslag till regionala utvecklingsnämndens återkopplingsrapport på Planeringsföresättningar 2026 har en mall tagits fram för att förmedla bolagens föresättningar och behov använts.

De uppgifter som sammanställts avser de hel- och delägda bolag som regionala utvecklingsnämnden har uppdrag att utöva ägarroll för, där ägarandelen överstiger 20 procent. Styrande för respektive bolag är bolagsordning samt ägardirektiv.

Uppgifter till sammanställningen är inhämtade från underlag som lämnats in från bolagen inför bolagsdialoger hösten 2024, delårsrapport per augusti 2024, inför årsredovisning 2024 samt inför delårsrapport per april 2025.

En arbetsgrupp bestående av strateg för ägarstyrning, enhetschef ekonomi, controller och verksamhetsutvecklare har stämt av bilagan, och kompletterat med bedömningar ur ett ägarstyrningsperspektiv. Bilagan behandlas i samband med nämndens återkopplingsrapport, och överlämnas därmed till regionstyrelsen samt regionfullmäktige. Det är första året som en sådan sammanställning gjorts.

Under processens gång har utvecklingsbehov kunnat identifieras som kommer att tas med inför kommande års hantering av återkopplingsrapport, men även inför bolagsdialoger och inhämtande av underlag från bolagen.

Dialoger på verksamhetsnivå

Utöver vad som ovan redovisats för nämnden, så förs även dialog ur ett verksamhetsperspektiv mellan tjänstepersonorganisationen och flertalet bolag som faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Som exempel kan nämnas de verksamhetsdialoger där regional kulturverksamhet för dialog med kulturbolagen om gemensamma frågor. Även inom kollektivtrafikområdet förs dialoger på verksamhetsnivå, för att nämna några exempel.

Utvärdering av ägarstyrning

Under året har dialog med VD:ar för Region Västerbottens hel och majoritetsägda bolag förts. Samtalen har varit informella och handlat om hur de ser på regionens ägarstyrning, vilket behov av stöd de efterfrågar från ägarna, samt bolagets framtid etc.

Några aspekter att beakta framöver

Överlag finns ett behov av ökad finansiering från ägarna hos bolagen. Flera av bolagen tar i sin rapportering upp att de framöver kan ha svårt att uppfylla sitt uppdrag från ägarna om de inte får mer medel. Samtliga bolag arbetar med att effektivisera sin verksamhet och flera av bolagen har snart nått gränsen för hur mycket som kan effektiviseras. En annan fråga som diskuteras är kompetensförsörjning och hur bolagen ska ha möjlighet att rekrytera personal med rätt kompetens. Inom vissa områden råder det brist på personal, till exempel inom föraryrket och ljud- och ljus tekniker.

Andra faktorer som påverkar bolagen är statliga anslag. För både Norrtåg och Norrbottenbanan är verksamheten beroende av anslag och beslut från Trafikverket. För Norrtågs del råder en osäkerhet om nivå på statlig finansiering från Trafikverket och statens ansvar för den statliga trafiken. Trafikverkets ökade kostnader för sina nattåg innebär minskat utrymme för att finansiera de statliga åtagandena i Norrtågstrafiken. Samtidigt innebär åtgärder för minskade kostnader för nattåg även minskad tillgänglighet som skapar ett behov av en utvecklad Norrtågstrafik. Idag bedrivs stor del av nattågstrafiken som dagtågstrafik norr om Umeå och Luleå till en hög produktionskostnad i relation till Norrtågs produktionskostnad per kilometer. Den mest samhällsekonomiska lösningen är därför att ersätta nattåg med dagtåg norr om Umeå och Luleå, vilket Norrtåg ser som en möjlighet i samband med utökad fordonsflotta under 2026. Risken med ett sådant upplägg är att staten överför ytterligare kostnader på regionerna för den statligt finansierade trafiken.

Inom kulturområdet har de statliga anslagen minskat under de senaste åren. Kulturbolagen i Västerbotten står inför betydande ekonomiska utmaningar till följd av otillräckligt uppräknade statliga och regionala anslag samt ökade kostnader. Västerbottens museum konstaterar att ytterligare nedskärningar blir nödvändiga om inte anslagen höjs, trots pågående effektiviseringsarbete och översyn av verksamhet och fastigheter. Norrlandsoperan drabbas av en årlig ekonomisk urholkning och arbetar både med att öka egenintäkterna och förbereda framtida anpassningar. Västerbottensteatern påverkas av ökade administrativa krav och en försvagad finansiering, vilket riskerar att tränga undan kärnverksamheten. Därtill kvarstår utmaningar kopplade till turnéverksamhet, regional tillgänglighet samt kulturens roll i totalförsvarets civila beredskap.

Ärenden som behandlats av regionala utvecklingsnämnden under 2025 där bolag berörts

Under året har nämnden, utöver årliga bolagsdialoger, hanterat en rad bolagsspecifika ärenden. Dessa finns redovisade i sammanställning nedan.

2025-03-13	<p>§ 6 Bolagsordning, Ägardirektiv, Aktieägaravtal och samverkansavtal för Norrtåg AB Regionala utvecklingsnämndens förslag till regionstyrelsen/regionfullmäktige: Bolagsordning, ägardirektiv, aktieägaravtal och samverkansavtal för Norrtåg AB fastställs.</p> <p>§ 8 Regionala utvecklingsnämndens årsrapport 2024 I bilaga redovisas uppföljning av de hel- och delägda bolag vars verksamhet faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Inkomna VD-kommentarer redovisas även i sin helhet som bilagor.</p> <p>§ 11 Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2023 Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2024 fastställs. Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionstyrelsen godkänna redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2024. Redogörelsen överlämnas till regionfullmäktige för information</p> <p>§ 29 Anmälan av delegationsbeslut 1.1 Beslut i brådiskande ärenden som inte kan invänta nämndens avgörande/ Delegat: Regionala utvecklingsnämndens ordförande</p> <p>Förslag till borgensåtagande för Bussgods i Norr AB RUN 19:1-2025 2025-01-15 Richard Carstedt (S)</p> <p>Överflyttning av medel mellan åren 2024-2025 NorrlandsOperan AB RUN 61:4-2025 2025-02-04 Richard Carstedt (S)</p> <p>Överflyttning av medel mellan åren 2024-2025 Västerbottensteatern AB RUN 61:10-2025 2025-02-04 Richard Carstedt (S)</p> <p>Överflyttning av medel mellan åren 2024-2025 Skogs- och samemuseet i Lycksele AB RUN 61:7-2025 2025-02-04 Richard Carstedt (S)</p> <p>§ 30 Redovisning av handlingar Styrelseprotokoll lämnade som underlag.</p>
2025-04-09	<p>§ 55 Anmälan av delegationsbeslut 1.1 Beslut i brådiskande ärenden som inte kan invänta nämndens avgörande/ Delegat: Regionala utvecklingsnämndens ordförande</p> <p>Ordförandebeslut - överflyttning av medel mellan år 2024-2025 för Skellefteå museum AB RUN 61:14-2025 2025-03-11 Richard Carstedt (S)</p>

	<p>§ 56 Redovisning av handlingar Styrelseprotokoll lämnade som underlag.</p>
2025-05-28	<p>§ 62 Delårsrapport per april 2025 - Regionala utvecklingsnämnden Information och beslut om delårsrapport per april 2025 för regionala utvecklingsnämnden inklusive regionens hel- och delägda bolag.</p> <p>§ 66 Fusion av delägda innovationsbolag Regionala utvecklingsnämndens förslag till regionstyrelsen/regionfullmäktige: Regionfullmäktige godkänner fusionen av de delägda aktiebolagen Science park i Umeå AB, Umeå biotech incubator AB och Uminova innovation AB. Regionfullmäktige godkänner att Uminova Expression AB ingår i fusionen. Regionfullmäktige godkänner instruktionen för fusion av innovationsbolagen i Umeå. Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att fatta erforderliga beslut för fusionsprocessen.</p>
2025-06-18	<p>§ 110 Redovisning av handlingar Styrelseprotokoll lämnade som underlag.</p>
2025-09-04	<p>§ 125 Redovisning av handlingar Styrelseprotokoll lämnade som underlag.</p>
2025-10-02	<p>§ 129 Bolagsdialog med Länstrafiken i Västerbotten AB Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog. De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.</p> <p>§ 130 Bolagsdialog med Bussgods i Norr AB Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog. De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.</p> <p>§ 131 Bolagsdialog med Norrtåg AB Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog. De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.</p> <p>§ 132 Borgensåtagande nyanskaffning tågfordon AB Transitio Regionala utvecklingsnämndens föreslag till regionstyrelsen/regionfullmäktige: Region Västerbotten beslutar ingå borgen så som för egen skuld (proprieborgen) för upphandlad finansiering upp till 1 100 miljoner kronor avseende spårfordon,</p>

	<p>högvärdeskomponenter och strategisk utrustning. Region Västerbotten godkänner att AB Transitio avropar fem (5) regionalstågsfordon med tillhörande högvärdeskomponenter, strategisk utrustning samt upphandlar finansiering för detta. Region Västerbotten beslutar ingå uppdragsavtal med AB Transitio för avrop av anskaffning av regionalstågsfordon, högvärdeskomponenter och strategisk utrustning. Region Västerbotten beslutar ingå hyresavtal med AB Transitio för anskaffade av regionalstågsfordon</p> <p>§ 145 Delårsrapport per augusti 2025 - Regionala utvecklingsnämnden I bilaga redovisas uppföljning av de hel- och delägda bolag vars verksamhet faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde.</p> <p>§ 156 Redovisning av handlingar Styrelseprotokoll lämnade som underlag.</p>
2024-11-06	<p>§ 167 Bolagsdialog med Norrlandsoperan AB Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog. De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.</p> <p>§ 168 Bolagsdialog med Skogs- och samemuseet i Lycksele AB Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog. De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.</p> <p>§ 169 Bolagsdialog med Västerbottens museum AB Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog. De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.</p> <p>§ 170 Bolagsdialog med Skellefteå museum AB Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog. De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.</p>

	<p>§ 171 Bolagsdialog med Västerbottensteatern AB Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog. De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.</p> <p>§ 175 Redovisning av handlingar Styrelseprotokoll lämnade som underlag.</p>
2025-12-10	<p>§ 180 Bolagsdialog med AC-Net AB Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog. De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.</p> <p>§ 181 Bolagsdialog med Almi Nord AB Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog. De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.</p> <p>§ 182 Bolagsdialog med Norrbotniabanan AB Regionala utvecklingsnämnden tackar för informationen och genomförd dialog. De verksamhetsmässiga samt ekonomiska framgångar och utmaningar som redovisats överlämnas tillsammans med den information som framkommit i samband med genomförd bolagsdialog till regionstyrelsen. Samtliga inlämnade handlingar till regionstyrelsen som underlag i löpande uppsikt samt inför kommande budgetprocess.</p> <p>§ 217 Ägardirektiv Skellefteå Museum AB 297-2025 Regionala utvecklingsnämndens förslag till regionstyrelsen/regionfullmäktige: Ägardirektiv för Skellefteå Museum AB fastställs.</p> <p>§ 225 Redovisning av meddelanden Styrelseprotokoll lämnade som underlag.</p>

Fastställd av regionala utvecklingsnämnden den 26 februari 2026, § 13